

JUSTIITSMINISTEERIUM

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

Teie 04.01.2024

nr 2-5/24-00010,
10.5.1/23-0508/-2T
nr 7-1/142

Meie 29.02.2024

**Justiitsministeeriumi seisukohad Euroopa
Komisjoni poolt esitatud eelnõule Euroopa
Parlamendi ja nõukogu määruse, mis käsitleb
loomade kaitset vedamise ja sellega seotud
toimingute ajal ning millega muudetakse
nõukogu määrust (EÜ) nr 1255/97 ja
tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr
1/2005, kohta**

Vastavalt Riigikantselei resolutsioonile nr 2-5/24-00010 esitab Justiitsministeerium arvamuse Eesti seisukohtade koostamiseks Euroopa Komisjoni poolt esitatud eelnõule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seotud toimingute ajal ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1255/97 ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1/2005 (edaspidi määruse eelnõu), kohta. Palume Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil nende seisukohtadega Vabariigi Valitsusele esitatavas otsuse eelnõus ja seletuskirjas arvestada.

Määruse eelnõu artiklites 42-45 reguleeritakse karistustega seonduvat. Määruse eelnõu artikli 43 lg 1 kohaselt tagavad liikmesriigid, et käesoleva määruse rikkumiste eest kohaldatakse rikkumise toime pannud füüsilistele ja juriidilistele isikutele halduskaristusi (*administrative sanctions*) vastavalt käesolevale määrusele ja siseriiklikule õigusele. Liikmesriigid võivad kasutada ka kriminaalkaristusi (*criminal sanctions*). Lõikes 5 sätestatakse kohustus näha raskete rikkumiste eest ette haldustrahvid.

Justiitsministeerium on seisukohal, et karistuste haldusõigusliku iseloomu rõhutamine ei ole põhjendatud järgmistel põhjustel. Euroopa Liidu õiguses ei ole kunagi halduskaristuste mõistet sisustatud ning Euroopa Liidu õiguses on ette nähtud vaid kriminaalõiguslikud ja mitte-kriminaalõiguslikud karistused. Mittekriminaalõiguslike karistuste korral, kui õigusakt ei viita sanktsiooni liigile, on Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt liikmesriigil diskretsioon need mistahes menetluses kohaldada. Oleme vastu sellele, et viidatakse halduskaristuste mõistele („*administrative sanctions*”), kuna Euroopa Liidu õiguses ei ole ühtset arusaama, mida see mõiste tähendab. Rõhutame, et liikmesriigil peab jääma maksimaalne paindlikkus, et kasutada enda õigussüsteemis kõige sobivamat sanktsionisüsteemi ja liiki ning karistuste haldusõigusliku iseloomu rõhutamine ei ole põhjendatud. Justiitsministeerium on seisukohal, et eelnõu lõikest 1 tuleks seetõttu viited sõnadele „*administrative*” ja „*criminal*” välja jätta ning lõikest 5 tuleks viide sõnale „*administrative*” samuti välja jätta. Seega oleks Justiitsministeeriumi hinnangul artiklis 43 sobivam näha ette üldisem säte tõhusate, hoiatavate ja mõjusate karistuste sätestamise kohta, jättes välja viite haldus- ja kriminaalkaristustele. Näiteks oleks seda võimalik teha lõigete 1 ja 2 liitmisel. Toetame lõikes 1 toodud viidet siseriiklikule õigusele.

Määruse eelnõu artiklis 44 sätestatakse tõsised rikkumised, mille puhul tuleb artikli 43 lõike 5 kohaselt ette näha haldustrahvid. Artikli 44 lõike 1 kohaselt loetakse tõsiseks rikkumiseks laias loetelus toodud tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu toime pandud rikkumised. Toome välja, et oluline on järgida viimse abinõu ehk *ultima ratio* põhimõtet ning tuleks hinnata, kas kõik artiklis 44 toodud rikkumised on siiski käsitletavad raskete rikkumistena. Justiitsministeerium on seisukohal, et karistused tuleks vajadusel ette näha üksnes raskematele rikkumistele, üksnes juriidiliste isikute suhtes, kuna füüsiliste isikute osas ei ole ette nähtud minimaalseid põhiõigusi, ning tagades maksimaalse paindlikkuse sanktsioonimäära, -liigi ja menetluse osas.

Justiitsministeerium ei nõustu ka sellega, et määruse eelnõu artikli 45 lõikes 1(b) on ühe karistusliigina ette nähtud konfiskeerimine (*confiscation of the vehicle or livestock vessel or the animals transported*). Toome välja, et konfiskeerimine on spetsiifiline õiguslik meede väga keeruliste õiguslike probleemidega ning Justiitsministeerium ei poolda selle kergekäelist laiendamist "halduskaristustele".

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
justiitsminister

Mare Tannberg 59002103
Mare.Tannberg@just.ee